

Mijnheer de Voorzitter,

Het is een vierjaarlijks terugkerend ritueel dat er bij de laatste begrotingsbehandeling voor de gemeenteraadsverkiezingen wordt teruggekeken op de tijdens de afgelopen jaren bereikte resultaten. Het grappige is dan dat de collegepartijen graag de echt bereikte en in gang gezette zaken uitlichten en beschouwen en de zogenaamde oppositiepartijen dan vooral graag benadrukken wat ik hun ogen niet werd bereikt, wat is blijven liggen en waar het college c.q. de collegepartijen faalden. En dat terwijl alle partijen als het goed is het belang van de hele gemeente Emmen nastreven en die gemeente met elkaar democratisch willen besturen. Overigens gebeurt dat natuurlijk wel middels wisselende meer en minderheden.

Vervolgens worden na deze week langzamerhand de spreekwoordelijke politieke messen geslepen op weg naar de aankomende verkiezingen en doen we gedurende een korte tijd alsof we elkaars bloed wel kunnen drinken. Ook nieuwkomers of beoogde herintreders scharen zich in die strijd en geven vooraf al klaoenstoten af via onder meer de lokale en regionale pers. Want ook zij willen na de verkiezingen graag mee-eten uit de bestuurlijke ruif die gemeenteraad en college samen vormen. En onder het motto "het moet allemaal vernieuwender, anders en beter" voegen ze zich in de strijd om de kiezersgunst. Toch kunnen zij er ook niet omheen dat ze op een rijdende trein zullen springen, want niemand zal beweren dat de trein van gemeente en samenleving stilstaat of steeds precies de verkeerde kant oprijdt. Anders zou Emmen een anarchistisch Janboel zijn. Het is zelfs zo dat er een keurig spoor ligt van waarden en normen die het lokale bestuur een zeker fundament geven. De verschillen zitten 'm dan ook vaker in de details dan in hoofdzaken.

Na 3 maart 2010 moet er uit die elkaar te vuur en te zwaard bevechtende partijen weer een lokale regering gevormd worden en het mooie is dan dat die gevechten in aanloop na de verkiezingen dan alsnog mee blijken te vallen, althans gemeten het feit dat er doorgaans vlot een nieuw college klaarstaat. En dat is maar goed ook. Zo is het bijna een vierjaarlijkse rituele dans en het is de vraag of dat erg is. Zelfs nieuwkomers, die aangaven dat het roer echt om zou moeten, voegen zich in het algemeen in meer of mindere mate na de verkiezingen. Zo werkt dat in een democratie zoals die functioneert in Nederland, waarbij compromissen een belangrijke rol spelen in het besturen.

Van de zogenaamde nieuwe politiek die een tijd Nederland leek te overspoelen en beheersen, bleek de houdbaarheidsdatum snel bereikt. En het is maar zeer de vraag of zij die momenteel de ontevredenheid in de samenleving achter zich organiseren, uiteindelijk een beter of gezonder alternatief op bestuurlijk vlak weten te bieden. Want het land en de regio's moeten bestuurd worden en wel democratisch. Daar is de overgrote meerderheid in ons land het zeker over eens.

Wat een saai verhaal lijkt het politieke bestuur zo uiteindelijk, toch? Of valt het wel mee? Namens de fractie van de ChristenUnie in de raad hier in Emmen kan ik u meedelen dat wij het helemaal niet saai vinden. We dragen graag ons steentje bij in het besturen van deze prachtige en veelkeurige gemeente. En wel onder het motto "we zijn klein maar fijn!"

Met onze twee zetels, die we al weer 16 jaar mogen ontvangen van de kiezers - terwijl we vroeger geen en lange tijd maar één zetel hadden - proberen we een stevige bijdrage te leveren aan het politieke bestuur van Emmen. Op basis van inhoud en betekenisvol, van waarde voor de discussie rondom diverse onderwerpen, van waarde voor de Emmense samenleving. Niet voor de bühne maar voor de kwaliteit en de inhoud van besluitvorming. We maken altijd geheel zelfstandig onze afwegingen. Best vaak leidt dit tot het kiezen voor de keuzes die het college ook heeft gemaakt, soms na enig bijschaven hier in de raadszaal. De andere keer door juist te kiezen voor een andere koers, omdat we dan oprecht en onderbouwt de keuze van het college niet de beste vinden. Op deze manier is de ChristenUnie fractie geen oppositie partij in de diepste betekenis van dit woord, maar een, waar het kan, mee besturende partij, die het niet in alles en als vanzelf eens is met het college en de collegepartijen. We kiezen in beginsel niet voor simpelweg afzetten maar voor constructief meedenken en werken. Dat hoort ook bij ons christelijk fundament. We zijn hier op aarde om God en onze naaste te dienen. En als het gaat om de samenleving, zijn dat nabije naasten en verre naasten.

Ook in moeilijke tijden willen wij als christelijk-sociale partij de handen uit de mouwen steken en ons inzetten voor de burgers en voor onze gemeente. Dat doen we vanuit persoonlijke betrokkenheid bij onze samenleving en vanuit onze christelijke overtuiging.

De ChristenUnie heeft oog voor mensen, hun welbevinden en hun relaties. Niemand leeft voor zichzelf en niemand mag aan zijn eigen lot worden overgelaten. We geloven dat mensen tot bloei komen als ze zich voor elkaar verantwoordelijk voelen en zorg dragen voor elkaar. We zetten ons daarom in om onmenselijke situaties van verslaving, armoede en eenzaamheid tegen te gaan en te voorkomen. De ChristenUnie wil alles doen wat in haar vermogen ligt om mensen tot hun recht te laten komen. Dat kunnen we niet alleen.

Als inwoners van onze gemeente zijn we geen losse eenheden die met de rug naar elkaar toe staan. We zijn als mensen en samenlevingsverbanden op elkaar aangewezen. Wij willen daarom ruim baan geven aan die gemeenschappen waarin zorg en verantwoordelijkheid opbloeien. Gezinnen, scholen, kerken, bedrijven en organisaties van burgers zoals sportclubs en verenigingen, vormen de basis van de samenleving. Daarin wil de ChristenUnie investeren.

Voorzitter, voor ons ligt ter behandeling de begroting voor 2010. Graag wil ik namens de ChristenUnie fractie met u door een aantal zaken heenlopen die o.i. om aandacht vragen.

Het college telt de zegeningen van de afgelopen periode. En dat mag. Dat doet dankbaar zijn voor wat tot stand gebracht kon en mocht worden. Er zijn wat ons betreft een paar opmerkingen hierover te maken. U geeft aan dat Emmen goed op de kaart gezet is met onder meer de Vuelta etappe aankomst, maar tevens met het WK voetbal onder 21, volgens mij was dat in 2005? En met de TV serie over wonen en leven in Emmen. Van dit laatste kunnen we achteraf denk ik beter zeggen: de intentie was goed, maar het beoogde effect aanzienlijk minder. Vraag die blijft hangen is: hoe tastbaar zijn de effecten van dit soort zaken? Daarmee maak ik gelijk even een overgangetje naar het marketing en promotiebeleid. Vorig jaar is daar een

duidelijke motie over aangenomen. U geeft nu aan gezien de financiële situatie dit beleid voorlopig even incidenteel te willen benaderen. Dat is vorig jaar toch duidelijk niet de wens van de raad geweest. Heeft u een beeld van hoe u dit beleid dan in de nabije toekomst toch structureel op wilt gaan pakken? En hoe zit het met de rol van de andere in de motie genoemde partijen? Bijvoorbeeld De Koepel en de andere handelsverenigingen willen reclamebelasting invoeren om o.m. professionele promotie van te bekostigen. Zijn dit weer eigenstandige ontwikkelingen?

Voorzitter, even terug naar het tellen van de zegeningen. Dat gebeurt nu in een periode van behoorlijk verslechterde economische omstandigheden met dito verslechterende sociale omstandigheden. De wereldwijde financieel economische crisis heeft een enorme impact gekregen en dat neemt nog steeds toe, hoewel sommigen zeggen dat er een keerpunt nadert. Maar dan nog zal herstel lang duren en het is de vraag of er ooit weer zo'n hausse komt en het is de vraag of die er überhaupt wel weer moet komen. Terecht merkt u in het licht van demografische ontwikkelingen op dat het bestuurlijk denken zich wellicht meer moet gaan richten op duurzame kwaliteit en vitaliteit en minder op groei. U noemt dat een uitdaging voor de nieuwe raad, maar wij zeggen tegen u: nu beginnen! Altijd doorgaan met denken, durven en doen. Niet vooruitschuiven.

Het college kiest er voor, zoals al eerder aangegeven in onder meer de kadernota, nu juist anticyclisch te investeren, zodat zoveel mogelijk regionale werkgelegenheid behouden kan blijven en de regionale economie niet stil komt te vallen. Dat steunen wij omdat duidelijk is dat acute bezuinigingen in het verleden de crisis destijds juist hebben verdiept en het herstel extra vertraagden. Tevens geeft u aan niet de OZB als melkkoe te willen gebruiken en niet te willen bezuinigen op voorzieningen, om zo vertrouwen te geven aan de inwoners. Een goede zaak.

De maatregelen zoals de 'versnellingsagenda investeringen' en het herstructureringsfonds ter opwaardering van goedkopere woningen vinden wij prima. Het is wel zaak dat u goed laat zien wat dit teweeg brengt in positieve zin t.o.v. hoe de gang van zaken normaliter was geweest. De laatste brief die we bespraken in de commissie BME over de crisismaatregelen was wat dat betreft niet helder genoeg.

Denken, durven en doen betekent ook anticiperen en proactiviteit. Bijvoorbeeld t.a.v. de ontwikkeling van het gemeentefonds. Daarom vinden wij dat u nu inderdaad moet doorgaan met nadenken over maatregelen en als ze vruchtbaar lijken ook door te pakken. Niet per se wachten op de nieuwe raadsperiode. Deze tijd vraagt om adequaat denken en handelen.

In dat licht lijkt het ons dan ook verstandig de ruim 7 ton begrotingsruimte voor 2010 niet nu al op te gebruiken maar als ruimte aan te houden voor crisisbeleid (en dat kan positief zijn of juist dempend).

Ik wil verder graag nog enkele financiële en beleidszaken even met u nagaan.

Waarom heeft u het aanbestedingsvoordeel voor het station Emmen Zuid slechts voor ongeveer het rentevoordeel daarvan ingeboekt? Of is verzuimd in de tekst een nadeel van 6 ton te salderen met dit voordeel? Zoals het er nu staat blijft de afschrijving van het aanbestedingsvoordeel buiten schot en verdwijnt het in de organisatie.

Voorzitter, een scherpere blik op de rentetoerekening systematiek heeft er toe geleid dat er een positief resultaat is ontstaan van bijna 3 miljoen euro. De ChristenUnie fractie is daardoor eigenlijk wel benieuwd waar die 3 miljoen in het verleden dan was ondergebracht. U heeft toch niet zomaar ineens 3 miljoen niet begroot geld ontdekt?

Dat u zuinig om moet springen met de voorhanden zijnde financiële middelen is evident. Een aantal risico's, die impact kunnen hebben op deze begroting of de reservepositie zijn bijvoorbeeld nog niet helder of u noemt ze niet. Ik noem bijvoorbeeld de gevolgen van de wet dwangsom en de mogelijke negatieve gevolgen van een eventuele toetreding van de FC Emmen tot de topliga. Hoewel, als ze de lijn van de afgelopen twee wedstrijden weten door te trekken... Voorzitter, onze fractie is benieuwd naar de voortgang van de inzet van de Eigen Kracht Conferenties, waartoe vorig jaar een amendement werd aangenomen. Is er al mee gewerkt?

Verder terugdringen van schoolverzuim is een belangrijke zaak alsmede vroegtijdig schoolverlaten. Zeker in deze economisch kwetsbare regio is een goede startkwalificatie erg belangrijk. Wat zijn de effecten van de nieuwe initiatieven en de formatie uitbreiding?

De ChristenUnie fractie maakt zich ernstig zorgen over steeds verdergaande verschuiving van de AWBZ naar de WMO. Met name de dagopvang voor ouderen is nu in het geding. Landelijk vind daar een onderzoek naar plaats, maar hoe zijn de ervaringen hier in Emmen. Mensen die zorg behoeven mogen niet de dupe worden van schuiven tussen twee wetten, wat ook vaak nog eens gepaard gaat met de nodige bureaucratie of onvoldoende erkenning van de aanwezige problematiek. Hetgeen u aan tekst in deze begroting wijdt betreffende de zogenaamde pakketmaatregel neemt onze zorgen niet weg. Het is namelijk bijna niets.

Voorzitter, hoe zit het met een laagdrempelige opvang voor dak en thuislozen. In november 2005 heeft toenmalig wethouder Brummel al aangegeven dat daartoe feitelijk al een besluit was genomen, maar dat de realisatie nog niet meteen haalbaar was. Getracht zou worden via het meerjaren ontwikkelingsplan gelden vrij te maken. Ook is het in het beleidsplan WMO 2008-2012 genoemd als een belangrijk aandachtspunt. Maar daar zijn we er niet mee. Intussen zijn we een complete raadsperiode verder en wat nu? Is dat dossier stilzwijgend afgevoerd? Dat kan toch niet waar zijn? Dat kan de gemeente Emmen zich niet permitteren. In de begroting wordt alleen gerept van een rapportage over monitoren van dit probleem in de achterliggende periode. Wat een berg tijd is er op deze wijze voorbijgegaan, zonder voortgang te boeken. Wie maakt zich hier nu eens probleemeigenaar van en zegt: daar gaan we echt wat aan doen?

Ten aanzien van het doorontwikkelen van het wijk-eigenaarschap komt er een notitie aan, zo liet wethouder Sleeking mij recent weten. Intussen gaan we er van uit dat wijk of dorpsbelangen die hiermee al aan de slag zijn, bijvoorbeeld Emmerhout, ook in financiële zin een beroep op de gemeente kunnen blijven doen in de lijn van hetgeen daartoe vorig jaar bij de begrotingsbehandeling is uitgesproken en bij motie bevestigd.

Ten aanzien van de uitvoering van het minimabeleid en schuldhulpbeleid willen we het college op het hart drukken vooral ook in preventieve zin alert te blijven en echt tijdig energie en actie in te zetten ter voorkoming van problemen en het bijvoorbeeld weer oplopen van wachttijden juist nu ook in deze economisch moeilijke periode.

De verdergaande organisatie ontwikkeling willen wij van harte toejuichen. De trajecten en activiteiten die de organisatie moeten verbeteren een versterken hebben gezien het beschrevene een hoog procesmatig gehalte. Wij vragen ons af of er wel voldoende op cultuur en attitude verbetering wordt ingezet. Anders zullen veel plannen tot verbeteren en versterken van de organisatie tot papieren tijgers verworden.

Tenslotte wil ik afronden en namens de ChristenUnie fractie het gemeente bestuur en de gemeentelijke medewerkers wijsheid en kracht toe bidden om de verantwoordelijke taak van de gemeentelijke overheid in zijn volle breedte en diepte op een goede wijze gestalte te geven in het nieuwe begrotingsjaar.

Henk Huttinga, fractievoorzitter
Emmen, 2 november 2009